

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü**

SPOR SOSYOLOJİSİ
ÖĞRETİM PROGRAMI
12. SINIF

2006

**SPOR SOSYOLOJİSİ
DERSİ PROGRAM GELİŞTİRME
ÖZEL İHTİSAS KOMİSYONU
GENEL KOORDİNASYON**

Medine KARAPINAR
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü
Program Şube Müdürü

Mehmet Akif SÜTCÜ
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı
Program Geliştirme Uzmanı

ÖZEL İHTİSAS KOMİSYON KOORDİNATÖRÜ
Abduvahap EYİDİL
Eskişehir Spor Lisesi Müdürü

KOMİSYON BAŞKANI
Öğr. Gör. Mehmet Ali ÇELIKSOY
Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

KOMİSYON ÜYELERİ

Öğr. Gör. E. Ülker AYKAÇ
Anadolu Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Türkan KARAKULAK
Program Geliştirme Uzmanı – Rehber Öğretmen – 100. Yıl I.Ö.O.
Rüstem AKSOY
Felsefe Grubu Öğretmeni – Sağlık Meslek Lisesi
Esra EKE DEMIRCI
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmeni – Sami Sipahi I.Ö.O.
Vedat CIHAN
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni – Muzaffer Çil Anadolu Lisesi

ÖNSÖZ

Dünyada bilginin önemi hızla artarken, “bilgi” kavramı ve “bilim” anlayışı da hızla değişmektedir. Bilgi toplumu oluşum sürecini başlatan bu gelişmelerin bilgi toplumunun ekonomik büyüme sürecini hızlandırıcı, sosyal alt yapı hizmetlerinin sunumunu iyileştirici ve kültürel etkileşimi artırıcı etkileri olduğu da açıktır.

Günümüzde ekonomik ve sosyal kalkınmanın en önemli bileşeni olan eğitim, tüm dünyada hızlı ve sürekli bir değişim içindedir. Gelişmiş tüm ülkeler, özellikle son yıllarda yoğun bir şekilde eğitimde reform çalışmaları başlatmışlardır.

Bütün bunların sonucunda; ülkemizde de eğitime olan talep farklılık göstermekte, eğitim sistemimizde çeşitli değişim ve gelişmeler yaşanmaktadır.

İç dinamikler ve AB eğitim sistemi normlarına uyum sürecinin dayanağını oluşturduğu “Orta Öğretimin Yeniden Yapılandırılması” kapsamında yürütülen bir dizi çalışma hayata geçirilmiş bulunmaktadır. Bu çalışmalardan en önemlilerinden biri ise; haftalık ders çizelgeleri ve buna dayalı olarak öğretim programlarının yeniden düzenlenmesidir.

Bu kapsamda yürütülen “Program Geliştirme” çalışmalarında; eğitim sistemi bir bütün olarak ele alınmış ve “nasıl bir insan modeli?” sorusu cevaplandırılmaya çalışılmıştır.

Anayasa, kanunlar, kalkınma plânları, şura kararları, akademik tezler, araştırmalar vb. kaynaklar gözden geçirilerek ülkemizin mevcut eğitim özelliklerinin belirlenmesi, başarı ve başarısızlıkların değerlendirilmesi ve ortaya çıkan sonuçların yeni öğretim programlarına yansıtılarak ilköğretim ve orta öğretim programlarının bütünsel bir yaklaşımla hazırlanması sağlanmıştır.

Öğretim programları ülkemizin tarihsel, kültürel, sosyal, ahlakî birikimini dünyada yaşanan tüm değişimleri ve gelişmeleri yansıtacak şekilde hazırlanmıştır. Programlar, etkinliklerle zenginleştirilerek, öğrenci merkezli hale getirilmiştir. Yine programların hazırlanmasında; sonuca dayalı bir anlayış yerine, süreci de değerlendiren bir anlayış esas alınmıştır.

Yeni program geliştirme yaklaşımı ile öğrencilerin araştırma yapmasına, kültürel faaliyetlere katılmasına, sosyal aktiviteler içinde olmasına, öğrenmeye dayalı etkinlikler içinde bulunmasına fırsat tanınmaktadır.

Yoğun bir çalışma sonucunda ortaya konulan bu programın hazırlanması, basımı, dağıtımı ve yayımlanmasında emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Söz konusu programın Türk Eğitim Sistemimize hayırlı olması temennisiyle, yönetici, öğretmen ve öğrencilerimize başarılar dilerim.

Kerem ALTUN
Ortaöğretim Genel Müdürü

TÜRK MİLLÎ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI

1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'na göre Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları:

Madde 2.

Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasa'da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidât ve kabiliyetlerini geliştirerek, gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

ORTA ÖĞRETİM SPOR SOSYOLOJİSİ DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

1. GİRİŞ

Spor, hangi seviyede ve nasıl planlanmış olursa olsun her olay gibi sosyal bir çerçevede gerçekleşir.

Sporun temel amacı, insanın yaşam kalitesini artırmaktır (Erdemli, 2002,s.35). Sporla ilgili tüm belirlemeler, onun temel özelliğine dayanır.

Spor bir oyundur. Oyun olarak spor aynı zamanda bir denemedir. İnsanın bilinmezle karşı karşıya gelmesi, yeni olanı araması, kendini aşması, ayrı deyişle kendisini biraz daha somutlaştırma çabasıdır.

Sporunda her zaman başarı olamaz; fakat denenmiştir ve yeniden denenecektir. Önemli olan da budur. Başarılı da olsa, başarısız da olsa insanın kendi kararı ve isteği ile girdiği kendi öz çabasının da bulunmasıdır. Bu özgürlüğümüzün gerçekleştiği yerdir. Bu bakımdan spor özgür bir eylemdir (Erdemli, 1996, s.67).

Spor tek kişiye özgü değildir. Sporun doğasında paylaşma vardır. Rastgele, dağınık, herkesin istediğini yaptığı, birlikteliğin bulunmadığı, ortak amaçların bulunmadığı bir etkinlik spor olamaz (Erdemli,1996,s.212). Spor olayı toplumsal bir harekettir. Toplumlar; spor olayı ile birleşirler, başarıları ortak kılarlar.

Spor bir tutkudur. Tartışmaların, kimliklerin, bağların, özgürleşmenin ve ümitsizliğin temelindedir. Başarılı bir sportif hareket, güzel bir harekettir. Spor aynı zamanda estetik bir olaydır. Sporun izleyene ve yapana haz vermesinin önemli kaynaklarından biri buradadır (Erdemli,1996,s.211). Bu olay, bireylerde sporun bir tutku olarak yaşanmasını sağlar.

Spor, insan yaşamının o kadar içine girmiştir ki statüleri, ırklar arası ilişkileri, iş hayatını, modayı, aile yaşamını, ekonomiyi, dili ve ahlâk değerlerini etkiler. Spor toplum için dikkate alınması gereken bir güç durumundadır. Toplumun gücünü olumlu etkilemesi açısından spor sürekli desteklenmesi gereken bir olgudur.

Sonuç olarak beden eğitiminin bir boyutu spor ve toplum arasındaki ilişkiyi inceler. Bu, boyut organize edilmiş sporun yapısı ve etkisini inceleyen spor sosyolojisidir.

Spor Sosyolojisi, sosyolojinin özel bir alanıdır. Sporun çeşitli bağlamlarını, değişik yanlarını sistematik olarak araştıran, bundan ötürü de görgül yöntemleri kullanan deneysel bir bilim dalıdır. Spor sosyolojisi, aynı zamanda belirli kuramların ışığı altında diğer bilim dallarıyla işbirliği yaparak sporda sosyal yapılar ve sosyal davranışlar ile sporun sosyal etkilerini araştırır (Voigt,1998,s.3).

Spor Sosyolojisi çok yeni bir disiplindir ve kimliğini henüz oluşturmaktadır. Spor olgusu çok yönlüdür ve gittikçe önem kazanmaktadır. Böyle bir gereksinim artışına koşut olarak Spor Bilimleri ve Spor Sosyolojisi ortaya çıkmıştır (Voigt,1998,s.4).

Spor Sosyolojisinde hareket noktası, sportif etkinliklerin, spor olayının bizzat kendisidir ve daha çok bu sektör içindeki durum değerlendirilir. Bu bakış konuya mikro açıdan değerlendirmeler getirmektedir. Sporcu-Antrenör, spor tesislerinin kullanım oranı, spor araç-gereçleri, beslenme gibi konular daha çok mikro konulardır(Erkal ve arkadaşları, 1998, s.33).

1.1. NİÇİN OKULDA SPOR SOSYOLOJİSİ DERSİ ?

Bu dersin amacı, sosyoloji ve temel kavramlarıyla ilgili bilgiler edindirmek, toplum ve toplumsal kurumları tanıtmak, sosyalleşme kavramını öğretmek, sosyal değişim ile spor ilişkisini fark etmelerini sağlamak, kitle iletişim araçları ile spor ilişkisini kavratmak, spordaki şiddet, saldırganlık ve taraftarlık kavramları arasında ilişki kurmalarını sağlamak, engellilerde spor serbest zaman ve spor kavramlarını aktarmak ile sporun yararlarını anlatarak günlük yaşamda insanları sportif etkinliklere katılımını sağlamaktır.

1.2. PROGRAMIN VİZYONU

Spor Sosyolojisi Dersi Öğretim Programı'nın vizyonu:

Bu program Spor Sosyolojisi Eğitimi alanında yapılan milli ve milletlerarası araştırmaları, gelişmiş ülkelerin spor sosyolojisi programlarını ve ülkemizdeki spor sosyolojisine ilişkin deneyimleri temel alarak hazırlanmıştır.

Spor Sosyolojisi programı her sporcu gencin spor sosyolojisini öğrenebilir ilkesine dayanmaktadır. Spor Sosyolojisi ile ilgili kavramlar alanın özelliği gereği soyut kavram niteliği ağırlığındadır. Spor Sosyolojisi ile ilgili kavramlar öncelikle temel düzeyde yapılandırılmış tanımlar, kavramlar ve tarihçelerinden yola çıkılarak daha soyut ve alana dönük kavramlar biçiminde ele alınmıştır. Programdaki esas vurgu olarak daha çok program bilgilerine ve kavramların birbirleri ile olan ilişkilerine dönük yapıda olmasına dikkat edilmiştir.

Bu çerçevede Spor Sosyolojisi programında öğrencilerin sporda kullanabilecekleri birçok spor sosyolojisi terimini kavramayı, spor sosyolojisine dönük olumlu tutum içerisinde olmayı ve spor sosyolojisini bilmenin sadece spor yaşantısında değil gerçek yaşamda da önemli bir araç olduğunu göstermek üzerinde kurulmuştur.

Spor modern toplumların en yaygın ve etkili sosyal kurumlarından biridir. Temel amacı, insanın beden, ruhen ve sosyal yönden gelişmesine katkı sağlamak olan spor, toplumların gelişmesinde de çok etkin bir rol oynayan sosyal bir olgudur. Günümüzde bilinçli olarak sporun kitlelere yaygınlaştırılması ve halkın çağdaş anlamda spor yapması ile toplumların gelişmişliği arasında önemli ölçüde bir paralelliğin varlığı kabul edilmektedir.

Spor sosyolojisi, bilimsel bir araştırma konusu olarak sporla iş, hukuk, aile, serbest zaman, müzik, tıp, kültür, sanat, kent sosyolojisi vb. ile karşılaştırmalı olarak izlenen özel ve uygulamalı bir sosyoloji dalıdır.

Spor biliminin alt bir disiplini olarak spor sosyolojisi sporun toplumdaki, toplumsal kurumdaki ve insanların hayatındaki işlevleri ile uğraşır. Spor sosyolojisinin gelişimi, sosyal sistemin karakterinin damgasını vurduğu spor ve spor bilimleri ile sosyolojinin gelişimine bağlıdır. Spor sosyolojisi ne kadar çok gelişirse spor ve spor bilimleri içinde o kadar çok şey yapılabilir. Spor sosyolojisinin sosyoloji ile olan ilişkisi ne kadar sıkı ise yöntem standardı ve sosyolojik kuram oluşturmaya katkısı da o kadar çok olacaktır.

21. yüzyılın çağdaş, Atatürk ilke ve inkılaplarını benimsemiş, temel demokratik değerlerle donanmış, insan haklarına saygılı, yaşadığı çevreye duyarlı, bilgiyi deneyimlerine göre yorumlayıp sosyal ve kültürel bağlam içinde oluşturan, kullanan ve düzenleyen, sosyal katılım becerileri gelişmiş Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını yetiştirmektir.

1.3. PROGRAMIN UYGULANMASINA İLİŞKİN İLKE VE AÇIKLAMALAR

Spor Sosyolojisi Dersi Öğretim Programı, Anayasamız ile Millî Eğitim Temel Kanunu hükümlerine uygun olarak hazırlanmıştır. Buna göre;

1. Ünitelerle ilgili kazanımlar, Spor Sosyolojisi dersinin genel amaçlarına ulaşmayı sağlayacak şekilde belirlenmiştir.

2. Ünitelere ayrılacak süreler ve ünitelerin işleniş sırası; öğrenci düzeyine, ortama ve çevre etkenlerine göre zümre öğretmenlerince belirlenir.

3. Öğrenci düzeyi ve çevre etkenleri dikkate alınarak öğrenme-öğretme etkinliklerinde farklı ünitelerin birbirleriyle bağlantılı olan kazanımları birlikte ele alınabilecektir.

4. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde öğrenci düzeyine, eğitim ortamına ve çevre etkenlerine göre öğrencileri aktif kılan öğrenme-öğretme yöntem, teknik ve stratejileri kullanılır.

5. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde, kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve basılı materyallerden yararlanır.

6. Öğretme ortamında, spor öğretimiyle öğrencilere kazandırılması amaçlanan; insana, düşünceye, hürriyete, ahlâkî olana ve kültürel mirasa saygı çerçevesinde davranmaya, öncelikle öğretmen özen göstermelidir.

1.4. PROGRAMIN TEMEL YAKLAŞIMI

Spor Sosyolojisi Dersi Öğretim Programı'nda yapılandırmacı yaklaşım, çoklu zeka, öğrenci merkezli öğrenme gibi yaklaşımlar dikkate alınmıştır. Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenme sürecinde ön bilgileri harekete geçirme, gelişim düzeyini dikkate alma, etkili iletişim kurma, anlam kurma, uygulama ve değerlendirme önemli kavramlardır. Öğrenci merkezli öğrenmeyi temel alan yapılandırmacı yaklaşım, öğrenme sürecinde öğrenci katılımına ve öğretmen rehberliğine ağırlık vermektedir.

Bu bağlamda programda, kavramsal bir yaklaşım da izlenmekte Spor Sosyolojisi dersiyle ilgili kavramların ve ilişkilerin geliştirilmesi vurgulanmaktadır. Programın odağında kavram ve kavram ilişkilerinin oluşturduğu öğrenme alanları bulunmaktadır. Kavramsal yaklaşım, spor ve sosyoloji ilgili bilgilerin kavramsal temellerinin oluşturulmasına daha çok zaman ayırmayı ve böylece kavramsal ve işlemsel bilgiler arasında ilişkiler kurmayı gerektirmektedir. Benimsenen kavramsal yaklaşımla, öğrencilerin somut deneyimlerinden, sezgilerinden spor ve sosyoloji ile ilgili anlamlar oluşturmalarına ve soyutlama yapabilmelerine yardımcı olmak amaçlanmıştır. Bu yaklaşımla spor sosyolojisi kavramlarının geliştirilmesinin yanı sıra, bazı önemli becerilerin (problem çözme, iletişim kurma, akıl yürütme vb.) geliştirilmesi de hedeflenmiştir. Öğrenciler aktif şekilde Spor Sosyolojisi öğrenirken problem çözme, çözümlerini ve düşüncelerini paylaşmayı, açıklamayı ve savunmayı öğrenirler.

Bu programla, öğrencilerin Spor Sosyolojisi ilgili konuların öğrenilme sürecinde aktif katılımcı olmaları esas alınmaktadır. Spor Sosyolojisi konularını öğrenme aktif bir süreç olarak ele alınmıştır. Programda, öğrencilerin araştırma yapabilecekleri, keşfedebilecekleri, problem çözebilecekleri, çözüm ve yaklaşımlarını paylaşıp tartışabilecekleri ortamların sağlanmasının önemi vurgulanmıştır.

Bu anlayış doğrultusunda Spor Sosyolojisi Öğretim Programı;

1. Her öğrencinin birey olarak kendine özgü olduğunu kabul eder.
2. Öğrencilerin gelecekteki hayatlarına ışık tutarak bireylerin, beklenen nitelikleri geliştirmesini amaçlar.
3. Bilginin artmasını, kavramların anlaşılmasını, değerlerin oluşmasını ve becerilerin gelişmesini sağlayarak öğrenmeyi öğrenmenin gerçekleşmesini ön planda tutar.
4. Öğrencileri düşünmeye, soru sormaya ve görüş alış verişi yapmaya özendirir.
5. Öğrencilerin fiziksel ve duygusal açıdan sağlıklı ve mutlu birer birey olarak yetişmesini amaçlar.
6. Millî kimlikle birlikte evrensel değerlerin benimsenmesine önem verir.
7. Öğrencilerin, duygusal, sosyal ve kültürel yönlerden gelişmesini amaçlar.
8. Öğrencilerin haklarını bilen ve kullanan, sorumluluklarını yerine getiren bir birey olarak yetişmesini önemser.
9. Öğrencilerin toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmasını sağlamayı amaçlar.
10. Öğrencilerin öğrenme sürecinde deneyimler kazanması ve çevreyle iletişim kurması amacını gözetir.
11. Her öğrenciye ulaşabilmek için öğrenme-öğretme yöntem ve tekniklerindeki çeşitliliği dikkate alır.
12. Her öğrencinin konuya ilişkin niteliğini arttırabilmek için görsel-işitsel ve basılı öğretim teknolojilerinin kullanımını önemser.
13. Periyodik olarak öğrenci çalışma dosyalarına bakılarak, öğrenme-öğretme süreçlerinin akışı içerisinde onların değerlendirmesinin yolunu gösterir.

Bu çerçevede, program geliştirilirken esas alınan temel anlayışlar ve hareket noktaları şöyle sıralanabilir:

1. Programın felsefî, psikolojik, sosyolojik ve eğitimsel açıdan sağlam ve tutarlı temelleri vardır.
2. “Az bilgi öz bilgidir.” ilkesiyle hareket edilmiştir.
3. Spor Sosyolojisinin statik değil dinamik olduğu ortaya konulmuş ve bu doğrultuda bireyi doğrudan ilgilendiren amaçlar üzerinde yoğunlaşmıştır.
4. Öğrencinin problem üzerinde yoğunlaşması ve öğrenme sürecinde etkinliklere yönelmesinin sağlanması amaçlanarak Spor Sosyolojisi dersinin dikkat çekici ve zevkli hâle gelmesi planlanmıştır.
5. Öğretim programında, öğrencinin algı ve ahlâkî gelişim düzeyi ve diğer gelişimsel basamakları göz önünde bulundurulmuştur.

6. Öğrenci, bilgilerin doldurulacağı bir depo gibi görülmeyip öğretmenin rehberliğinde bilginin yapılandırıcısıdır.
7. Kendine ilke olarak saygı kavramını almış, bunu insana, düşünceye, hürriyete, ahlâkî olana ve kültüre yaymıştır.
8. Programda alternatif değerlendirme yöntem ve teknikleri dikkate alınmıştır.

Bunlar yapılırken şu amaçlar göz önünde bulundurulmuştur:

- Spor ve sosyolojiyi doğru anlayan bireylerin yetişmesi
- Öğrencinin kendine güven duygusunun gelişmesi
- Öğrenciyi araştırmaya ve üretmeye sevk etmek
- Öğrencinin muhakeme gücünü artırmak
- Öğrencilerin manevî yönden sağlıklı bireyler olarak yetişmesi
- Toplumda oluşan yanlış spor anlayışının düzeltilmesi
- Sporun sadece bilgi olarak öğretilmesiyle yetinilmeyip, öğrencilerin aynı zamanda sosyal değerleri içselleştirmeleri
- Öğrencinin karar verme gücünün gelişmesi, edindiği spor ile ilgili bilgilerle yaşamını anlamlandırması
- Öğrencinin yaratıcı bir ruha sahip olması
- Demokrasi bilincinin bütün bireylerde gelişmesi ve yerleşmesi

2. PROGRAMIN YAPISI

Spor Sosyolojisi Öğretim Programı genel amaçlar, temel beceriler, değerler, kazanımlar, etkinlik örnekleri ve açıklamalardan oluşmaktadır.

2.1. Temel Beceriler

- Eleştirel Düşünme
- Yaratıcı Düşünme
- İletişim Becerisi
- Araştırma-Sorgulama Becerisi
- Problem Çözme Becerisi
- Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisi
- Girişimcilik Becerisi
- Türkçeyi Doğru, Etkili ve Güzel Kullanma Becerisi

2.2. Değerler

- Atatürk Sevgisi
- Bilimsellik
- Çalışkanlık
- Dayanışma
- Ölçülülük
- Güvenilir olmak
- Sabır
- Güven
- Sağlıklı olmaya önem verme
- Saygı
- Sevgi
- Sorumluluk
- Temizlik
- Empatik bakış açısı

3. ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ

Yaşam boyu öğrenen, edindiği bilgi ve beceriyi yaşama geçiren bireylerin yetiştirilmesinde öğretim yöntem ve teknikleri de büyük önem taşımaktadır. Çağın gerektirdiği donanımlara uygun hedefler belirlenmiş olsa bile bu hedefleri tamamen geleneksel yöntemlerle gerçekleştirmek mümkün değildir. Öğrenme süreçlerinde öğrencilerin düşüncelerini, araştırmalarını, sorun çözmelerini ve edindikleri bilgi ve beceriyi yeniden yapılandırıp hayata geçirmelerini destekleyen yöntem ve teknikler işe koşulmalıdır.

Programda; aktif öğrenme, iş birliğine dayalı öğrenme, bağımsız öğrenme, öğrenmeyi öğrenme, sınıf dışında eğitim, bireysel farklılıklara duyarlı eğitim gibi çeşitli uygulama ve yaklaşımlara ağırlık verilmiştir. Öğrencilerin programda belirlenen kazanımları edinebilmesi için kullanılacak öğretim stratejileri ve öğrenme deneyimleri yapılandırıcı öğrenme yaklaşımıyla yönlendirilmeli, öğrenme ortamları ve öğretim stratejileri de yapılandırıcı, aktif bir öğrenme sürecini yansıtmalıdır.

Programla, öğrencilerin bilgileri yapılandırmaları ve yeni bilgiler üretmeleri amaçlanmaktadır. Bu sebeple öğrencilerin öğrenme-öğretme sürecine katılımı önemlidir. Bu çerçevede;

1. Öğrenci, öğrenme amaçları ile yöntemlerini belirleme ve uygulama çalışmalarına katılır, etkinliklerde sorumluluk üstlenir.
2. Öğrenciler; sorunları çözer, edindiği bilgileri arkadaşlarıyla paylaşır ve bu yöntemle sürekli yeni bilgiler edinir.
3. Öğrenciler; bağımsız olarak öğrenir, bireysel tercihlerini, ilgilerini ve zihin becerilerini öğrenme sürecinde kullanır, öğrenmeyi öğrenir.
4. Öğretmen, öğrencinin işini kolaylaştırır ve kendi kendine öğrenmesini sağlar.
5. Öğretmen, öğrencilerin kaynaklara ulaşmasına ve kaynaklardan yararlanmasına katkı sağlar.
6. Öğretmen, öğrencileri kendi kendilerine değerlendirmelerde bulunmaya özendirir.

Programda yer alan becerilerin kazandırılması sürecinde öğrencilerin ilgi ve meraklarını uyandırıcı ve zihinsel hazırlıklarını sağlayıcı çalışmalara yer verilmiştir. Bu amaçla, öğrencilerde ilgi ve merak uyandırma, sorgulama, dikkatini yoğunlaştırma ve canlı tutma, öğrenme amaçlarını, yöntemlerini belirleme ve ön bilgileri harekete geçirme gibi çalışmalar yapılmaktadır.

Öğretmen merkezli sınıflardan öğrencinin etkin kılındığı sınıflara doğru yaşanan değişimler ve değişme gereksinimi ile birlikte öğretmenin öğrenme-öğretme süreçlerindeki rolünde de önemli değişiklikler olmuştur. Öğrenme sürecinin sorumluluğunun öğrencide olması öğretmenin sorumluluğunun bittiği anlamına gelmemelidir. Öğrenci merkezli öğrenme ortamlarında öğretmenin rolünün sınıflardaki geleneksel rolünden farkı; kendi kararlarını uygulamak yerine öğrencilere yol göstermek, önerilerde bulunmak, gerekli durumlarda açıklama yapmak, fikir vermek, rehber olmak ve onların gelişimlerini gözlemektir. Örneğin, öğretmen hangi öğretimsel işin yapılacağı ya da hangi kaynağa bakılacağı konusunda fikri olmayan öğrenciye çeşitli işler ya da kaynaklar önerebilir. Öğrencinin gelişmesinde sorunlarla karşılaşıldığında önlem almak da öğretmenin sorumluluğundadır. Burada söz konusu olan öğretmenin öğrenciye kendi kararlarını kabul ettirmesi, onun öğrenmesi ile ilgili kararları onun yerine alması değildir. Öğretmen bilgi aktarıcı, karar verici olmak yerine öğrencilerin öğrenme sürecine etkin katılımını sağlayarak, öğrenmeyi kolaylaştırmalıdır. Bilgi ile öğrenci arasında arabuluculuk rolünü üstlenmelidir.

3.1. Spor Sosyolojisi Öğretiminde Strateji, Yöntem ve Teknik Seçiminde İlkeler

Öğrenme-öğretme stratejisi kavramı, yöntem ve teknik kavramlarını içeren en genel kavram olduğu için verimli bir öğrenme-öğretme stratejisi geliştirmede veya seçiminde ya da yöntem seçiminde

Spor Sosyolojisi dersi öğretmeninin dikkat edeceği genel bazı ilkeleri söylemekte yarar vardır. Öğrenme-öğretme stratejisi geliştirmede/seçmede dikkat edilmesi gereken başlıca değişkenler şöyle sıralanabilir:

1. Öğrenme etkinlikleri/yaşantıları, öğrenciler için anlamlı ve önemli olmalıdır.
2. Öğrenme etkinlikleri/yaşantıları, öğrencilerin psiko-sosyal gelişmişlik düzeyine ayrıca bilişsel ve duyuşsal gelişim basamaklarına uygun olmalıdır.
3. Öğrenme etkinliklerinin desenlenmesinde, ayrıca yöntem ve tekniklerin seçiminde, öğrencilerin görüş ve önerileri değerlendirilmelidir.
4. Öğrenme, sonuçla birlikte sürece de yönelik olmalı ve öğrenci başarılarının değerlendirilmesinde, bireysel farklılıklar ilkesinin etkin olduğu unutulmamalıdır.
5. Öğrenmede yalnızca bilgiyi aktarmak değil bilgiyi yeniden üretmek, yeni durumlara transfer etmek ve sentez yapmak temel amaç olarak alınmalıdır.
6. Öğrenme etkinlikleri, hem neyin ne kadar öğrenildiğini hem de nelerin neden öğrenilmediğini belirlemeye yönelik çok amaçlı bir anlayışla değerlendirilmelidir.
7. Etkinliklere öğrencilerin içsel varoluşları ve özgünlükleri ile katılım desteklenmelidir.
8. Öğrenme etkinliklerinin değerlendirilmesi, sadece öğrencilerin başarı düzeylerini sıralama ve sınıflamaya dönük bir anlayışla değil, öğrenme sürecinin psikolojik dinamikleri ile bireysel farklılıkları anlamaya ve değişik durumlara uyarlamaya yönelik etkinlikler dizisi olarak yapılandırılmalıdır.
9. Öğretmen, öğrenciye öğrenmeyi ve kendini şekillendirmeyi öğreten ipuçları vermelidir. Başka bir ifadeyle öğrenmeyi öğretmek, temel alınmalıdır.
10. Öğretmen, öğrenme etkinliklerinin desenlenmesi aşamasında, öğrencilerine uygun fırsatlar sağlayarak güdülemeli; uygulama ve değerlendirme aşamalarında ise pekiştireçler kullanarak öğrenmenin kalıcılığını artırmalı ve öğrenciye dönüt sağlamalıdır. Bu bağlamda her öğrencinin sürece katılarak haz duyması ve öğretim sonuçlarına ulaşmaktan dolayı doyum sağlaması, temel alınmalıdır.
11. Öğrenme; belli bir amaca yönelik olarak düzenlenmiş yaşantılar yoluyla edinilen bilişsel yeterlikleri, duyuşsal özellikler ve psiko-motor becerileri kapsar. Buna göre, öğrenme uygun yaşantı örnekleriyle desteklenerek bireyin duygu, düşünce ve hareketlerini bütünleştiren düzenli davranış örüntülerinin anlatımıdır. Bu sebeple etkili bir öğrenme etkinliği, öğrencilerin katılımını gözetilen bir anlayışla yapılandırılmalı, ayrıca onların beklenti ve gereksinimlerine dönük empatik bir duyarlılık içinde yönetilmelidir.
12. Öğrenme, sosyal ilişkiler bağlamında yaşam boyu süren bir etkileşim örüntüsüdür. Bu nedenle öğrenmenin belli bir mekân, zaman ya da program ile sınırlandırılmayacak nitelikte olan çok yönlü ve karmaşık doğası üzerinde, bireyin içgörü kazanması temel alınmalıdır. Böylece birey, sosyal ilişkiler içinde kendi yaşantılarını çözümlene bilinci geliştirerek ya-

şamını anlamlı etkinliklere yöneltebilir. Bu amaçla öğrencinin, olumlu bir benlik algısı geliştirmesi sağlanmalıdır.

13. Her insan, hayata etkin ve üretken bir biçimde katılarak kendini gerçekleştirmek ihtiyacıdadır. Bu bağlamda insan doğası olumlu ve geliştirilebilir bir potansiyele sahiptir. Öğrenme-öğretme etkinliklerinde amaç, bireyin özerklik ve bütünlüğünü korumasını sağlayacak pekiştireçler sunarak kişisel ilgi ve beklentileri yönünde ilerlemesine yardımcı olmaktır. Bu nedenle öğrenciler, katı program yapıları içinde belli hedeflere mutlaka ulaşmak durumunda bırakılmamalı, bireysel özellik ve farklılıklarına saygı gösterilmelidir.
14. Öğrenme süreklilik ve birikimlilik özellikleri gösterir. Bu nedenle öğrenme etkinlikleri/yaşantıları özelden genele, basitten karmaşığa doğru akan, somuttan soyuta doğru gelişen ve kendi içinde bütünlük gösteren etkinlikler dizisi olarak tasarlanmalıdır.
15. Öğrenme, etkinliklerinin/yaşantılarının ilişkilendirilmesi için öğrenciye pozitif transfer yapma imkânı sağlanmalıdır. Bu amaçla öğrenci, önceki birikimlerinden yararlanabileceği problem durumları ile karşı karşıya bırakılarak, yaparak, yaşayarak öğrenmesi ve bilgilerini yeni durumlara genellemesi için güdülenmelidir.
16. Öğrenme süreci, öğrenciler arasında yarışma ve rekabet gibi yıkıcı duyguları körükleyen bir anlayışla değil, paylaşma, iş birliği ve dayanışma gibi insanî bir atmosfer içinde yönetilmelidir. Bu bağlamda sınıfta demokratik bir öğrenme ortamı sağlanmalı ve öğrenciye her durumda kendini ifade edebilmesi için gerekli duygusal destek verilmelidir. Öğretmenin koşulsuz sevgi ve güven veren kişiliği, öğrencinin kendini olumlu hedeflere yöneltmesinin güvencesidir. Bu yüzden öğretmen, öğrencileri çalışkan, tembel gibi kategorik ve önyargılı bakış açılarıyla değerlendirmemeli, her bireyin kendi özgünlüğü içinde, eşsiz ve biricik olduğunu kabul etmelidir.
17. Öğrenme-öğretme sürecinde sunulan pekiştireçler ile ipuçları, öğrencinin fiziksel, toplumsal ve psikolojik sağlığını koruyucu ve geliştirici nitelikte olmalıdır. Öte yandan doğru zaman ve içerikte sunulması gereken ipuçlarının, öğrencinin sosyal-kültürel ortamına ve bireysel özelliklerine uygun olmasına özen gösterilmelidir.

3.2. Spor Sosyolojisi Dersinde Kullanılacak Ders Araç ve Gereçleri

Spor Sosyolojisi dersinin öğretiminde kullanılabilecek ders araç-gereçleri;

- Öğretim Cd'leri
- Kamera
- Televizyon
- Projeksiyon makinesi

- Tepegöz
- Slaytlar
- Bilgisayar
- Yazı tahtası
- Kamera
- Televizyon
- Projeksiyon makinesi
- Tepegöz
- Slaytlar
- Bilgisayar
- Yazı tahtası
- Yazı tahtası kalemi
- Testler
- Envanterler

3.3. Ders Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabının Forma Sayıları

Bu programa göre hazırlanacak ders kitabı ve öğretmen kılavuz kitabının forma sayıları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo: Ders Kitabı ve Öğretmen Kılavuz Kitabının Forma Sayıları

DERS KİTABI		ÖĞRETMEN KILAVUZ KİTABI	
Kitap boyutu	Forma sayısı	Kitap boyutu	Forma sayısı
A4	7-9	A4	5-7
B5	11-12	B5	8-10

4. GENEL AMAÇLAR

Bu dersin eğitim ve öğretiminde Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ve Temel İlkelerine uygun olarak öğrenci;

1. Spor Sosyolojisi ile ilgili amaçları sıraya koyar.
2. Spor Sosyolojisinin temel kavramları arasında ilişki kurar.
3. Toplum ve sosyal kurumlar arasındaki ilişkiyi irdeler.

4. Sporun ve sosyolojinin tarihsel gelişimini karşılaştırır.
5. Spor Sosyolojisinin diğer bilim dalları ile ilişkisini mukayese eder.
6. Toplum içerisindeki sosyal kurumlar arasındaki ilişkileri değerlendirir.
7. Sporun toplum üzerindeki etkisini gözden geçirir.
8. Sporun fonksiyonunu kurgular.
9. Engelliler için sporun önemini irdeler.
10. Teknolojik gelişmelerin spordaki öneminin farkını gözden geçirir.
11. Kitle iletişim araçlarının spor sosyolojisi üzerindeki önemini saptar.
12. Rekreasyon ile spor sosyolojisi arasında ilişki kurar.
13. Spor ve sosyoloji arasındaki ilişkiyi karşılaştırır.
14. Atatürk'ün "Yurtta barış, cihanda barış" ilkesine dayanarak sporun dayanışmadaki rolünü irdeler.
15. Türkiye'deki spor politikalarını değerlendirerek diğer ülkelerin spor politikalarıyla karşılaştırır.
16. Sporun toplumu birleştirici etkisini irdeler.
17. Çağdaş toplum olma yolunda sporun etkilerini saptar.
18. Sporun toplum üzerindeki olumlu ve olumsuz etkilerini değerlendirir.

5. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Değerlendirme, öğrenme ve öğretmenin etkililiğini belirlemek amacı ile yapılan, eğitimle ilgili verilerin toplanmasını ve yorumlanmasını içeren çok adımlı, sistematik bir süreçtir. Öğrenme, öğretme ve planlamayı doğrudan etkileyen ve eğitim sisteminin temel öğelerinden biri olan değerlendirme Sosyoloji öğretiminde farklı şekillerde kullanılabilir. Bunlara;

- a) Öğrencilerin spor ve sosyoloji konularındaki öğrenme durumlarını teşhis ederek öğretim programında belirtilen kazanımların edinim düzeyini belirleme,
- b) Öğrenmeyi daha anlamlı hâle getirebilmek amacı ile dönüt sağlama,
- c) Öğrencilerin gelecekteki öğrenme ihtiyaçlarını belirleme,
- d) Velilere, çocuklarının öğrenmesi ile ilgili bilgi sağlama,
- e) Öğrenme-öğretme stratejilerinin ve program içeriğinin dengeliliği ve etkililiğini izleme örnek olarak verilebilir.

Spor Sosyolojisi Dersi Öğretim Programında kullanılacak alternatif ölçme-değerlendirme teknikleri şunlardır:

Performans Değerlendirmesi

Genel anlamda performans değerlendirme, öğrencilerin bilgi ve becerilerini sergileyen bir ürün veya çözüm oluşturmasını gerektiren bir alternatif değerlendirme biçimidir. Son ürün kadar sürecin de değerlendirilmesine odaklanan performans değerlendirme, öğrencinin günlük hayattaki problemleri nasıl çözeceğini ve problem çözmek için sahip olduğu bilgi ve becerileri nasıl kullanacağını göstermesini ister. Performans değerlendirme sayesinde öğrenciler, sınav saatleriyle sınırlandırmaksızın geniş bir zaman diliminde çalışma ve tekrar yapma, oluşturulan ölçütlere göre kendi yeterlik derecelerini ortaya koyma olanaklarına sahip olabilirler.

Öğrenci Ürün Dosyası

En genel anlamı ile öğrencilerin dönem veya yıl boyunca yaptıkları çalışmaların belli standartlara göre organize edilmiş bir koleksiyonu olan ürün seçki dosyaları, öğrencinin bir veya birden fazla konu alanında yaptığı çalışmaların sistematik, amaçlı ve anlamlı bir koleksiyonu olarak tanımlanabilir. Kullanım amacına göre içeriği de değişen öğrenci ürün dosyaları; sergileme, çalışma ve değerlendirme amaçlı kullanılabilir. Değerlendirme amaçlı öğrenci ürün dosyalarında tüm maddeler puanlanır, sıralanır ve değerlendirilir. Öğretmen, gerekirse bu dosyaları değerlendirme amaçlı olarak saklayabilir.

Kavram Haritaları

Bilginin daha uzun süre hatırlanması ve daha verimli bir şekilde kullanılabilmesi için grafiklerle temsil edilmesi yöntemidir. Kavram haritaları; konuların öğretimi, öğrenmeyi kolaylaştırma, konuyu özetleme, yanlış anlamaları tespit etme, anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirme ve değerlendirme yapmak amacıyla kullanılabilir.

Öz Değerlendirme

Belli bir konuda bireyin kendi kendisini değerlendirmesine öz değerlendirme denir. Öz değerlendirme, bireyin kendi yeteneklerini kendilerinin keşfetmelerine yardımcı bir yaklaşımdır. Öz değerlendirme öğrencilerin okulda yaptıkları çalışmaları, nasıl düşündüğünü ve nasıl yaptığını değerlendirmelerini gerektirir. Kendini değerlendirme, öğrencilerin kendi güçlü ve zayıf yönlerini tanımlarına yardımcı eder.

Dereceleme Ölçekleri (Rubric)

Dereceleme ölçekleri, performansı tanımlayan kriterleri içeren puanlama rehberidir. Herhangi bir çalışmanın puanlanması için geliştirilmiş ölçütleri içeren bir araçtır. En faydalı dereceleme ölçekleri, kendi yaptıklarımızdır.

Projeler

Projeler, öğrencilere bireysel ya da grup içindeki önemli görevlerinde sık sık fırsatlar sunar. Projeler puanlama standartları ve ayrıntılı yönergeler gerektirir. Ayrıca öğretmen ve öğrencilere önemli sorumluluklar yükler.

Gözlemler

Çıktılarının görülebildiği bazı alanlarda bu yöntem oldukça önemlidir. Uygulamada hız ve zaman önemlidir. Gözlemler, öğrenciler hakkında doğru ve çabuk bilgiler sağlar. Öğretmen öğrencilerin:

- Soru ve önerilerine verilen cevaplarını,
- Tarihsel olaylar, kişiler, hareketlerle ilgili sınıf içi tartışmalarda katılımlarını,
- Grup çalışmalarında ve tartışmalarında katılımlarını,
- Öğretmenin, öğrenmeyle ilgili yaptığı görevler ve materyallere öğrencinin gösterdiği tepkiyi,
- Tarihsel kanıtları kullanma yollarını gözlemler.

Anekdotalar

Öğrencilerin problemleri için bilgi toplama yöntemlerinden biridir. Öğrencilerin davranışlarıyla ilgili kısaca yazılmış raporların kaydedilmeleriyle oluşturulurlar. Karar vermede diğer yöntemlerle birlikte kullanılırlar. Üst düzey beceriler ve duyuşsal alanla ilgili kazanımların değerlendirilmesinde kullanılabilirler.

Tartışma

Eleştirel düşünme için en uygun maddelerdir. Öğrencinin, değerlendirme ya da yordama yapması gereken bir konuda sözlü ya da yazılı tartışması istenebilir. Açık uçlu maddelere çok benzerler.

Tutum Ölçekleri

Tutum, bireylerin belli bir kişiyi, grubu, kurumu veya bir düşünceyi kabul ya da reddetme şeklinde gözlenen, duygusal bir hazır oluşluk hali veya eğilimdir. Tutum bir bireye atfedilen bir eğilimdir. Gözlenebilen, ortaya konan davranış değil, davranışa hazırlayıcı bir eğilimdir.

Grup ve Akran Değerlendirme

Öğrencilerin, arkadaşlarının hazırladığı ödevler, araştırmalar, projeler, raporlar vb. çalışmalarını değerlendirmesidir. Öğrenciler arkadaşlarının çalışmalarında ki yeterlik düzeylerini değerlendirirken kendilerini eleştirel düşünme becerileri gelişir. Akran değerlendirme öğretmene öğrencilerin gelişim ve yeterlilik düzeyleri hakkında geri bildirim sağlar. Akran değerlendirmede, öğrencilerin yanlış davranışlarını önlemek için ölçütlerin öğrencilere verilmesi yararlı olur.

Çoktan Seçmeli Testler

Çoktan seçmeli bir madde, kök ve seçeneklerden oluşur. Kök, kazanımın ifade edildiği veya sorunun sorulduğu kısımdır. Seçenekler de öğrencinin önüne konulan muhtemel cevaplardır. Öğrenciye yöneltilen sorunun cevabı genellikle üç ya da dört başka cevapla birlikte verilir. Öğrenciden istenen, doğru cevabı, verilenler arasından seçip işaretlemesidir. Bu maddeleri, öğrencilerin yaratıcılığını ve yazma becerilerini ölçmek amacıyla kullanamayız. Daha çok bilgi, zihinsel beceriler ve yeteneklerin ölçülmesinde kullanılırlar. Fiziksel beceriler ve yeteneklerin ölçülmesinde kullanılmazlar.

Doğru – Yanlış Testleri

Doğru-yanlış testinde iki seçenek mevcuttur; biri doğru diğeri yanlış yargı tümceleridir. Bu test hazırlanırken öncelikle bir yönerge hazırlanmalı ve nasıl cevap verileceği açıklanmalıdır. Her madde ya doğru ya da yanlış yargı belirtmelidir.

Eşleştirmeli Maddeler

İki grup halinde verilen ve birbirleriyle ilgili olan bilgi öğelerinin, belli bir açıklamaya göre eşleştirilmesini gerektirir. Kim?, Ne?, Nerede? gibi soruların cevabını oluşturan olgusal bilgilerin ölçülmesinde daha kullanışlıdır.

Sözlü Sunum

Sözlü sunum, öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri hakkında bilgi sağlar. Kontrol listeleri, dereceleme ölçekleri ya da akran değerlendirme ölçekleri ile değerlendirme yapılabilir. Sözlü sunumlar öğrencilerin, hatırlama, kavrama ve hitap düzeyleri hakkında bilgi toplamak için uygun araçlardır. Aynı zamanda problem çözme becerileri de bu yöntemle ölçülebilir.

Kısa Cevaplı Maddeler

Bir kelime, bir sembol ya da en çok birkaç kelime ile cevaplanabilen madde türüne denir. Bu tür maddeler bilgi basamağını ölçmek için uygundur. Öğrenci sorunun cevabını kendisi yazar. Kısa cevaplı maddeler iki türdür. Birisi soru cümlesi, diğeri eksik cümle tipindedir.

Uzun Cevaplı Maddeler

Bu tip maddelerde, öğrencilere bir ya da birkaç soru verilir bunlara belli bir sürede yazılı cevap vermesi istenir.

Sınırlı Cevap Maddeleri:

Bu tip maddelerde verilecek cevabın niteliğine, uzunluğuna ve örgütlenmesine ilişkin bazı sınırlamalar konulur (...üç neden belirleyin, ...iki benzerlik yazın gibi).

Açık Uçlu Maddeler:

Bu tip maddelerde cevabın içeriği, niteliği ve uzunluğu açısından cevaplayıcı serbest bırakılır. Yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, analiz sentez ve değerlendirme becerilerinin ölçülmesinde kullanılabilirler.

Soru-Cevap

Bu teknik öğrencilere düşünme ve konuşma alışkanlıklarını kazandırma bakımından oldukça önemlidir ve her dersin öğretiminde kullanılır.

6. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME FORMLARI

Öğretmen değerlendirmeyi, ölçme ve değerlendirme formlarındaki ölçütlere göre yapar. Öğretmen, etkinliğin içeriğine uygun olarak formdaki ölçütlerde çıkarmalar ve eklemeler yapabilir

6.1. Öğrencilerin Öz Değerlendirme Formu

Bu form kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneğe (x) işareti koyunuz.

Öğrencinin;
Adı ve Soyadı:
Sınıfı :
No :

ÖĞRENCİLERİN DEĞERLENDİRECEĞİ DAVRANIŞLAR	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
1. Başkalarının anlattıklarını ve önerilerini dinledim.			
2. Yönergeyi izledim.			
3. Arkadaşlarımı incitmeden teşvik ettim.			
4. Ödevlerimi tamamladım.			
5. Anlamadığım yerlerde sorular sordum.			
6. Grup arkadaşlarıma çalışmalarında destek oldum.			
7. Çalışmalarım sırasında zamanımı akıllıca kullandım.			
8. Çalışmalarım sırasında değişik materyaller kullandım.			

9. Bu etkinlikten neler öğrendim?

.....
.....
.....

10. Bu etkinlik sırasında grubumdaki arkadaşlarıma nasıl yardım ettim?

.....
.....
.....

11. Bu etkinlik sırasında en iyi yaptığım şeyler:

.....
.....
.....

Öz Değerlendirme

Öğrencinin Adı ve Soyadı:

Tarih:

Sınıfı:

No:

Bu çalışmada neler yaptım?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmadan neler öğrendim?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmada başarılı olduğum bölümler?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmada en çok zorlandığım bölümler?

.....
.....
.....
.....

Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

.....
.....
.....
.....

Bu çalışmayı tekrar yapsaydım şu şekilde yapardım:

.....
.....
.....
.....

6.2. Grup Değerlendirme Formu

Grubun Adı:

Sınıfı:

Yönerge: Aşağıdaki her bir ölçütün ne düzeyde yeterli olduğunu göz önüne alarak grubu değerlendiriniz.

BECERİLER	DERECELER				
	1- Hiçbir zaman	2- Nadiren	3-Bazen	4- Sıklıkla	5- Her zaman
Grup üyeleri birbirleriyle yardımlaşır.					
Grup üyeleri birbirlerinin düşüncelerini dinlerler.					
Grup üyelerinin her biri çalışmalarda rol alır.					
Grup üyeleri birbirlerinin düşüncelerine ve çabalarına saygı gösterir.					
Grubun her üyesi birbirleriyle etkileşim içerisinde tartışır.					
Grup üyeleri ulaştıkları sonucu birbirlerine iletir.					
Grup üyeleri bireysel sorumluluklarını yerine getirir.					
Grup üyeleri bilgilerini diğerleriyle tartışır.					
Grup üyeleri birbirlerine güvenir.					
Grup üyeleri birbirlerini cesaretlendirir.					
Grup üyeleri söz hakkının adil bir biçimde paylaşılmasına özen gösterirler.					
Grupta birbiriyle çatışan görüşler olduğunda, gruptakiler bunları tartışmaya açarlar.					
Çalıştıkları konuda, grup üyeleri ortak bir görüş oluşturur.					
Grup üyelerinin birlikte çalışmaktan hoşlanır.					
TOPLAM					

YORUMLAR :

.....

.....

.....

6.4. Grup Öz Değerlendirme Formu

Grubun Adı:

Gruptaki öğrencilerin Adları:

Açıklama: Aşağıdaki tabloda grubunuzu en iyi şekilde ifade eden seçeneğin altına (X) işareti koyunuz.

DEĞERLENDİRİLECEK TUTUM VE DAVRANIŞLAR	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
1. Araştırma planı yaptık.			
2. Görev dağılımı yaptık.			
3. Araştırmada çeşitli kaynaklardan yararlandık			
4. Etkinlikleri birlikte hazırladık.			
5. Görüşlerimizi rahatlıkla söyledik.			
6. Grupta uyum içinde çalıştık.			
7. Birbirimizin görüşlerini ve önerilerini dinledik.			
8. Grupta birbirimize güvenerek çalıştık.			
9. Grupta birbirimizi takdir ettik.			
10. Çalışmalarımız sırasında birbirimizi cesaretlendirdik.			
11. Sorumluluklarımızı tam anlamıyla yerine getirdik.			
12. Çalışmalarımızı etkin bir biçimde sunduk.			
TOPLAM			

Aşağıdakileri grubunuza göre cevaplayınız.

1. Çalışmalar sırasında karşılaştığımız en büyük problem

.....

2. Problem nereden kaynaklanıyordu?

.....

3. Grubumuzun en iyi olduğu alan

.....

4. Grup olarak daha iyi olabilirdik. Fakat,

.....

.....

6. 5. Öğrenci Gözlem Formu

Açıklama: Bu form, etkinlik süresince öğrencilerin, yapılan çalışmalara katılma düzeylerini gözlemeniz amacıyla hazırlanmıştır.

Ünite Adı:

Adı – Soyadı:

Sınıfı :

Öğrenci no:

GÖZLENECEK ÖĞRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
	Hiçbir zaman	Nadiren	Bazen	Sıklıkla	Her zaman
	1	2	3	4	5
I. DERSE HAZIRLIK					
1. Bilgi kaynaklarına nasıl ulaşacağını bilir.					
2. Ulaştığı kaynaklardan etkin bir biçimde yararlanır.					
3. Derse değişik yardımcı kaynaklarla gelir.					
4. Derse hazırlıklı gelir.					
Toplam					
II. ETKİNLİKLERE KATILMA					
1. Konu ile ilgili görüşlerini çekinmeksizin ifade eder.					
2. Görüşü sorulduğunda söyler.					
3. Yeni ve özgün sorular sorar.					
4. Belirttiği görüşler ve verdiği örnekler özgündür.					
5. Dersi iyi dinlediği izlenimi veren sorular sorar.					
Toplam					
III. İNCELEME – ARAŞTIRMA – GÖZLEM					
1. Bilgi toplamak için çeşitli kaynaklara başvurur.					
2. Kendisine verilen kaynaklarla yetinmeyip başka kaynaklar araştırır.					
3. İnceleme ve araştırma ödevlerini özenerek yapar.					
4. Gözlemlerini dikkatli bir şekilde yapar.					

5. Gözlemleri sonucunda mantıksal çıkarımlarda bulunur.					
6. Araştırma ve inceleme sonucunda genellemeler yapar.					
Toplam					
IV. BİLİMSEL YÖNTEM					
1. Bilinenlerden bilinmeyeni kestirir.					
2. Verileri çizelgelere ve grafiklere dönüştürür.					
3. Yönteme uygun deney yapar.					
4. Deney sonuçlarını doğru yorumlar.					
5. Deneye uygun rapor yazar.					
6. Deneyin sonucunu sunar.					
7. Araştırma inceleme ve deney sonuçlarından genellemelere ulaşır.					
Toplam					
GENEL TOPLAM					

6. 6. Proje Değerlendirme Ölçeği

Projenin Adı:
Öğrencinin;
Adı ve soyadı:
Sınıfı:
No:

GÖZLENECEK ÖğRENCİ KAZANIMLARI	DERECELER				
	Kötü	Geçer	Orta	İyi	Çok İyi
	1	2	3	4	5
I. PROJE HAZIRLAMA SÜRECİ					
Projenin amacını belirleme					
Projeye uygun çalışma planı yapma					
Grup içinde görev dağılımı yapma					
İhtiyaçları belirleme					
Farklı kaynaklardan bilgi toplama					
Projeyi plana göre gerçekleştirme					
TOPLAM					
II. PROJENİN İÇERİĞİ					
Türkçeyi doğru ve düzgün yazma					
Doğru bilgileri kullanma					
Toplanan bilgilerin analiz etme					
Toplanan bilgileri düzenlenme					
Elde edilen bilgilerden çıkarımda bulunma					
Kritik düşünme becerisini gösterme					
Yaratıcılık yeteneğini kullanma					
TOPLAM					
III. SUNU YAPMA					
Türkçeyi doğru ve düzgün konuşma					
Sorulara cevap verebilme					
Konuyu dinleyicilerin ilgisini çekecek şekilde sunma					
Sunuyu hedefe yönelik materyalle destekleme					
Sunuda akıcı bir dil ve beden dilini kullanma					
Verilen sürede sunuyu yapma					
Sunum sırasındaki öz güvene sahip olma					
Severek sunu yapma					
TOPLAM					
GENEL TOPLAM					

Öğretmenin yorumu:

.....
.....

6.8. Spor Sosyolojisi Dersi Öğrenci Ürün Dosyası

Öğrencinin;
Adı ve soyadı:

Tarih .....

Başlık

.....

Neden bu çalışmayı sakladım?

.....

.....

.....

Bu çalışmayı neden arkadaşlarımla paylaştım?

.....

.....

.....

Öğrendiklerim hakkında gösterebileceklerim nelerdir?

.....

.....

.....

Eğer bu çalışmayı tekrar yapsaydım, şu şekilde yapardım:

.....

.....

.....

.....

Çalışmamı yaparken beklemediğim nelerle karşılaştım?

.....

.....

.....

.....

Benim için bu çalışmanın anlamı

.....

.....

.....

.....

6. 9. Sözlü Sunum Dereceli Puanlama Anahtarı

	Çok iyi	İyi	Kabul edilebilir	Kabul edilemez
İçerik	Çalışmada yeterince materyal kullanılmış. İçerik iyi yapılandırılmış ve ip uçlarıyla desteklenmiş.	Çalışmayla ilgili yeterli bilgi verilmiş. İçerik iyi yapılandırılmış fakat küçük çelişkiler var.	Yeterince bilgi var ancak konuyla iyi ilişkilendirilmemiş .	Konu açık değil. Konuyu destekleyen bilgiler yok.
Tutarlılık ve Organizasyon	Çalışma iyi yapılandırılmış. Konuya özgü örnekler yeterli, sonuç bölümü açık, kontrollü ve akıcı şekilde ifade edilmiş. Geçişler iyi, iyi organize edilmiş.	Bilgiler mantıksal sırayla verilmiş. Genellikle iyi organize edilmiş. Fikirler arasındaki geçişler beklenen kadar iyi değil.	Kavramlar ve düşünceler iyi ilişkilendirilmemiş . Bağlantılar eksik, akış ve düşünceler değişken.	Sunum düzenli değil ve bağlantılar eksik, akışkan değil. Konunun gelişimi belirsiz. Sunumun sıralanışı mantıksal değil.
Yaratıcılık	Çalışma çok orijinal bir şekilde sunuldu. Dinleyicilerin dikkati çekilmiştir.	Sunumda bazı orijinallikler var. Materyaller çeşitli, çalışmayla iyi ilişkilendirilmemiş.	Çeşitlilik az yada yok. Çok az orijinallik ve yorumla çalışmalar sunulmuştur.	Multimedya kullanımı yetersiz. Çeşitlilik yok ya da az.
Materyal Kullanımı	Multi medya araçlarının kullanımı dengeli ve çalışmayı geliştirmek için doğru olarak kullanılmış.	Multi medya kullanımında çeşitlilik yok ve çalışmayla ilişkilendirilmemiş.	Multi medya araçlarının kullanımı değişken. bir bölümden diğerine geçişler düzgün değil. Multi medya çalışmayla açıkça ilişkilendirilmemiş .	Multi medya çok az yada hiç kullanılmamış. Araç kullanımı dengesiz.(Bazı yerlerde çok fazla bazı yerlerde çok az.)
Konuşma Becerileri	Anlatım açık ve anlaşılır. Uygun ses tonu kullanılmış. İyi bir duruş ve göz teması var. Coşkulu ve güvenli bir anlatım.	Açık ve anlaşılır bir konuşma ancak yeterince kibar değil.	Bazı konuşmalar anlaşılır değil. Göz kontağı yetersiz. Açıklamalar az veya yetersiz.	Çok alçak yada çok yüksek sesli sunum. Göz kontağı yok. Konuşma çok hızlı yada çok yavaş, konuşma monoton ve ilgi çekici değil.

Dinleyici Tepkileri	Dinleyiciler sunumla ilgili. Dinleyicilerin dikkati toplanmış, konu yaratıcı bir şekilde sunulmuş.	Sunum sırasında genellikle dinleyicilerin dikkati toplandı. Sunum ilginçti.	Dinleyicilerin ilgisi kaybolmuş sununun çoğunda az ya da hiç hayal gücü kullanılmamıştır.	Dinleyicilerin ilgisi kaybolmuş. Sunumda çelişkiler var.
Sunum Süresi	Sunum belirlenen süreden +/- iki dakika sapmış.	Sunum belirlenen süreden +/- dört dakika sapmış.	Sunum belirlenen süreden +/- altı dakika sapmış.	Sunum çok uzun ya da çok kısa, belirlenen süreden +/- on dakika sapmış.

ORTA ÖĞRETİM SPOR SOSYOLOJİSİ DERSİ 12. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMI
ÜNİTE – ÜNİTENİN AÇILIMI – KAZANIM SAYISI – SÜRE VE ORANI

ÜNİTELER	ÜNİTENİN AÇILIMI	KAZANIM SAYISI	SÜRE / DERS SAATİ	ORAN (%)
I. SPOR SOSYOLOJİSİNE GİRİŞ	A- SOSYOLOJİNİN TANIMI VE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLARI 1. Sosyolojinin Tanımı 2. Sosyoloji ile ilgili Temel Kavramlar B-SOSYOLOJİNİN ALANLARI 1. Aile Sosyolojisi 2. Din Sosyolojisi 3. Hukuk Sosyolojisi 4. Eğitim Sosyolojisi 5. Kent Sosyolojisi 6. Gençlik Sosyolojisi 7. Spor Sosyolojisi	3	8	11
II. TOPLUM VE TEMEL SOSYAL KURUMLAR	A- TOPLUM KAVRAMI B- TOPLUMUN TEMEL ÖZELLİKLERİ C- KÜLTÜR VE SPOR İLİŞKİSİ Ç- SOSYAL KURUM D- TEMEL SOSYAL KURUMLAR 1. Aile 2. Ekonomi 3. Din 4. Siyaset 5. Eğitim	5	10	14
III. SOSYALLEŞME VE GRUP KAVRAMI	A. GRUP KAVRAMI B. GRUBUN ÖZELLİKLERİ C. SOSYALLEŞME VE GRUP DİNAMİĞİ Ç- SOSYALLEŞME KAVRAMI D. SOSYALLEŞME FONKSİYONLARI E. SOSYALLEŞME VE SPOR İLİŞKİSİ	6	8	11

ORTA ÖĞRETİM SPOR SOSYOLOJİSİ DERSİ 12. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMI
ÜNİTE – ÜNİTENİN AÇILIMI – KAZANIM SAYISI – SÜRE VE ORANI

ÜNİTELER	ÜNİTENİN AÇILIMI	KAZANIM SAYISI	SÜRE / DERS SAATI	ORAN (%)
IV. SOSYAL DEĞİŞME VE SPOR	A- SOSYAL DEĞİŞME VE GELİŞME B- ŞEHİRLEŞME VE SANAYİLEŞME C- SPOR EĞİTİMİNİN YAYGINLAŞTIRILMASI Ç- TEKNOLOJİK GELİŞMELER D- TURİZM VE SPOR İLİŞKİSİ E- SOSYAL HAREKETLİLİK F- ULUSAL VE ULUSLAR ARASI DÜZEYDE KAYNAŞMA G- YABANCILAŞMAYI ÖNLEME H- HERKES İÇİN SPOR	10	12	17
V. KİTLE İLETİŞİM SOSYOLOJİSİ VE SPOR	A- KİTLE İLETİŞİMİN ÖNEMİ B- KİTLE İLETİŞİMİN TEMEL FONKSİYONLARI C- SPOR MEDYASI	4	8	11
VI. SPORDA SALDIRGANLIK , ŞİDDET VE TARAFTARLIK	A- SALDIRGANLIK VE ŞİDDET B- SALDIRGANLIK VE ŞİDDETİN ÖNLENMESİ C- SPORDA TARAFTARLIK Ç- TOPLUMSAL SAPMA	4	10	14
VII.ENGELLİLER VE SPOR	A- SOSYOLOJİNİN ENGELLİ KAVRAMI B- ENGELLİ KAVRAMINDA TEMEL PRENSİPLER C- ENGELLİ SPORU 1.Engelli sporunun engelli bireylere olan etkileri 2.Engelli sporunun topluma olan etkileri	3	8	11
VIII.SERBEST ZAMAN VE SPOR	A- SERBEST ZAMAN VE ETKİNLİKLER B- BİREY VE TOPLUM AÇISINDAN YARARI C- SERBEST ZAMAN VE SPOR İLİŞKİSİ	3	8	11
TOPLAM		38	72	100

ÜNİTE I	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SPOR SOSYOLOJİSİNE GİRİŞ	<p>Bu ünitenin sonunda öğrenci;</p> <ol style="list-style-type: none"> Sosyoloji ve sosyoloji ile ilgili kavramları örneklerle açıklar. Sosyolojinin alanlarını listeler. Sosyolojinin bir alt alanı olarak spor sosyolojisini araştırarak elde ettiği sonuçları örneklendirir. 	<p> “HİÇBİR İNSAN YALNIZ YAŞAYAMAZ.”</p> <p>“İnsan neden toplumsal bir varlıktır?” sorusu öğrencilere sorularak tartışma başlatılır. Öğrencilerden alınan fikirlerle ortaya çıkacak kavramların (toplum, birey, sosyoloji, toplumsal olay, grup vb.) tahtaya yazılır. Kavramlar öğrenciler tarafından örneklendirilerek açıklanır. (1. kazanım)</p> <p> + “SOSYOLOJİ PAYLAŞILIM”</p> <p>Sınıfta önceden yedi grup oluşturulur. Her gruba birer sosyoloji alanı araştırma konusu olarak verilir. Öğrenciler derse topladıkları bilgiler ve materyallerle gelirler. Bu bilgiler sunularak sınıf ortamında tartışılır. Spor sosyolojisi alanının toplumsal yaşamda yeri ve önemi vurgulanır. (2. ve 3. kazanım)</p>	<p>[!] Bu üniteye verilecek beceriler; Eleştirel düşünme, iletişim becerisi, araştırma-sorgulama becerisi, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi</p> <p>[!] Bu üniteye verilecek değerler: Bilimsellik, çalışkanlık, saygı, sorumluluk</p> <p> Dil ve Anlatım, Beden Eğitimi ve Spor Tarihi Dersi ile ilişkilendirilir.</p> <p> Bu üniteye sözlü sunum, gözlem, kavram haritası ve öz değerlendirme formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>

ÜNİTE II	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
TOPLUM VE TEMEL SOSYAL KURUMLAR	<p>Bu ünitenin sonunda öğrenci;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toplum kavramını örneklerle açıklar. 2. Toplumun temel özelliklerini araştırarak spor sosyolojisi ile ilişkilendirir. 3. Toplumların kültürel farklılıkları ile yaptıkları spor faaliyetlerini karşılaştırır. 4. Toplumsal kurum kavramlarını sporla ilişkilendirerek açıklar. 5. Temel toplumsal kurumların spora etkilerini irdeler. 	<p> + “TOPLU YAŞIYORUZ AMA FARKLIYIZ”</p> <p>Yaptıkları araştırmalar sonucu öğrenciler tarafından toplum kavramı örnekler verilerek açıklanır. Sınıfta toplumlar arası farklılıkların nedenleri ile ilgili tartışma yapılır. Bu tartışmada sporun toplumlar arası kültür farklılığını oluşturmasındaki yeri ve önemi vurgulanır. Örnek olarak Brezilya'daki spor faaliyetlerinin topluma etkileri incelenir. (1. 2. ve 3. kazanım)</p> <p> + + “SPOR KURUMLARINI GEZİP TANIYALIM”</p> <p>Toplumsal kurum olarak spor kurumlarına gezi düzenlenir. Kurumun yapısı, yerinde görev ve yapılanma olarak öğrenciler tarafından incelenir. Spor kurumlarının spora olan etkileri yerinde gözlenir, öğrenciler tarafından gözlem sonuçları sınıf ortamında paylaşılarak raporlaştırılır. (4. ve 5. kazanım)</p>	<p>[!] Bu ünite de verilecek beceriler; Eleştirel düşünme,, iletişim becerisi, araştırma-sorgulama becerisi, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi</p> <p>[!] Bu ünite de verilecek değerler: Bilimsellik, çalışkanlık, sorumluluk, saygı, dayanışma, ölçülülük</p> <p> Dil ve Anlatım, Demokrasi ve İnsan Hakları dersi ile ilişkilendirilir.</p> <p> Bu ünite de sözlü sunum, gözlem, proje ve öz değerlendirme formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>

ÜNİTE III	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SOSYALLEŞME VE GRUP KAVRAMI	<p>Bu ünitenin sonunda öğrenci;</p> <ol style="list-style-type: none"> Grup kavramını sporla ilişkilendirerek açıklar. Spor gruplarının sosyalleşmeye etkilerini örneklendirir. Sosyalleşme kavramını örneklerle açıklar. Sosyalleşmenin birey üzerindeki etkilerini irdeler. Sosyalleşme sürecini etkileyen kurumları açıklar. Sporun sosyalleşme sürecindeki önemini fark eder. 	<p> + “ BİZ BİR TAKIMIZ” Öğrencilere grup ve spor grupları konusunda araştırma ödevi verilir. Öğrenciler sınıfta grup ve spor grupların farklı ve benzer yönlerini tartışarak örneklerle açıklar. Spor gruplarının bireyin sosyalleşmesine etkileri konusunda tartışma ortamı yaratılır. Bu tartışmadan spor gruplarına ait özellikler belirlenir ve açıklanır. (1. ve 2. kazanım)</p> <p> + “ BEN DE VARIM” Sınıfta yedi grup oluşturulur. Her grup toplumsal gruplardan birini seçerek sosyalleşmeye etkilerini araştırır. Öğrenciler sosyalleşme kavramını örneklerle açıklar. Her kurumun bireyin sosyalleşmesine etki dereceleri tartışılır. Sporun sosyalleşme sürecine katkıları vurgulanır. (3. 4. 5. ve 6. kazanım)</p>	<p>[!] Bu üniteye verilecek beceriler; Eleştirel düşünme, iletişim becerisi, araştırma-sorgulama becerisi, problem çözme becerisi, girişimcilik becerisi, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi</p> <p>[!] Bu üniteye verilecek değerler; Bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, saygı, sevgi, sorumluluk</p> <p> Dil ve Anlatım, Demokrasi ve İnsan Hakları, Eğitsel Oyunlar, Spor Yönetimi ve Organizasyonu dersleri ile ilişkilendirilir.</p> <p> Bu üniteye sözlü sunum, gözlem ve grup değerlendirme, tartışma formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>

ÜNİTE IV	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SOSYAL DEĞİŞME VE SPOR	<p>Bu ünitenin sonunda öğrenci;</p> <ol style="list-style-type: none"> Sosyal değişme ve gelişme kavramlarını yorumlar. Sosyal değişmenin spora etkilerini ilişkilendirir. Sporun sosyal gelişim sürecine katkılarını irdeler. Spor eğitiminin yaygınlaştırılmasına yönelik çözümler önerir. Teknolojik gelişmelerin sportif faaliyetlere etkilerini örneklerle açıklar. 	<p> “ DEĞİŞMEYEN TEK ŞEY DEĞİŞİMİN KENDİSİDİR”</p> <p>Değişme ve gelişme kavramları karşılaştırılarak örneklerle öğrenciler tarafından açıklanır. Maddi ve manevi unsurlardaki değişme ile ilgili önem tartışması yapılır. Seçenekler beyin fırtınası yöntemiyle belirlenerek irdelenir.</p> <p>Örnek: Lejyoner sporcuların kendi toplumları ve buldukları ülke toplumuna etkileri değişme olarak nasıldır? tartışması düzenlenir (1, 2 ve 3. kazanım).</p> <p> + + “ SAHAYA İNİYORUZ”</p> <p>Bölge takımlarının tesislerine, spor takımlarının alt yapı eğitimini yerinde incelemek üzere sınıf gezisi düzenlenir. Yetkililerle görüşülerek teknolojiden nasıl faydalandıkları gözlemlenir. Öğrenciler konu ile ilgili rapor düzenler. Alt yapı eğitiminin önemi vurgulanır. (4. ve 5. kazanım)</p>	<p>[!] Bu üniteye verilecek beceriler; Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim becerisi, araştırma-sorgulama becerisi, problem çözme becerisi, bilgi teknolojilerini kullanma becerisi, girişimcilik becerisi, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi</p> <p>[!] Bu üniteye verilecek değerler: Bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, saygı, sevgi, sorumluluk, ölçülülük, sabır, Atatürk sevgisi</p> <p> Dil ve Anlatım, Demokrasi ve İnsan Hakları, Bilgi ve İletişim Teknolojisi, Spor Yönetimi ve Organizasyonu ve Beden Eğitimi ve Spor Tarihi dersleri ile ilişkilendirilir.</p>

ÜNİTE IV	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SOSYAL DEĞİŞME VE SPOR	<p>6. Turizm açısından sporun önemini takdir eder.</p> <p>7. Sporda sosyal hareketlilik kavramını örnekendirir.</p> <p>8. Atatürk'ün sporla ilgili söylediği sözleri irdelleyerek, toplumların dayanışmasında sporun önemini vurgular.</p> <p>9. Sporun yabancılaşmayı önlemedeki rolünü vurgular.</p> <p>10. Sporun herkes için gerekli olduğunu benimser.</p>	<p> “ BİRAZDA EĞLENELİM” Olimpiyat, deniz sporları, plaj sporları cd'leri öğrencilere izletilir. İzleme sonucunda sporun turizme etkileri, sosyal hareketliliğe etkileri, uluslar arası ilişkilere etkileri görüntüler desteğinde tartışılır. Öğrencilerde küresel, ulusal ve kişisel bilinç oluşturulmaya çalışılır. Örnek: Kore- Türkiye Dünya kupası maçı ile konu pekiştirilir. (6, 7, ve 8. kazanım)</p> <p> + “ ATATÜRK VE SPOR” Öğrencilere Atatürk'ün sporla ilgili sözlerini araştırmaları istenir. Araştırma sonucu elde edilen Atatürk'ün sözlerinden yola çıkılarak öğrencilere kompozisyon yazdırılır. (8. kazanım)</p> <p> + “ SPORCU KİMLİĞİ” Lisanslı öğrenciler bireyin takıma katkısı, takımın bireye katkısı ve sporun kişisel – toplumsal gelişime etkilerini rapor halinde hazırlayıp sınıfta sunarlar. Benlik, yabancılaşma kavramları irdelenir. (9 ve 10. kazanım)</p>	<p> Bu ünite de sözlü sunum, gözlem, öğrenci ürün dosyası, performans değerlendirme formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>

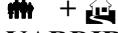

ÜNİTE V	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
KİTLE İLETİŞİM SOSYOLOJİSİ VE SPOR	<p>Bu ünitenin sonunda öğrenci;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Toplumun spora bakış açısında kitle iletişim araçlarının etkisini irdeler. 2. Kitle iletişim araçlarının temel fonksiyonlarını sporla ilişkilendirerek açıklar. 3. Spor gazeteciliğinin sosyal sorumluluklarını fark eder. 4. Medyada yayımlanan spor magazin haberlerinin spora etkilerini ilişkilendirir. 	<p> “ TELEVOLE KÜLTÜRÜ” Kitle iletişim araçları nelerdir? Ve bunların spora etkileri nelerdir? Medya ve spor ilişkisi nedir? vb. sorularla desteklenmiş pusulalar hazırlanarak öğrencilere dağıtılır, görüşler yazılır, fikirler paylaşılır. (1 ve 2. kazanım).</p> <p> + “ SPORDA MEDYATİK YÜZLER” Kitle iletişim araçlarından elde edilen kritik haber kupürleri, görüntüleri gibi materyaller öğrenciler tarafından hazır tutulur. Sınıf spor muhabiri, spor yazarı, spor yapımcısı vb. davet edilerek öğrencilerle diyalog kurulur. Bu diyaloglarla gazetecilik sorumluluğu ve medyanın etkileri üzerinde konuşulur. (3 ve 4. kazanım).</p>	<p>[!] Bu üniteye verilecek beceriler; Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim becerisi, araştırma-sorgulama becerisi, problem çözme becerisi, bilgi teknolojilerini kullanma becerisi, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi</p> <p>[!] Bu üniteye verilecek değerler: Bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, saygı, sevgi, sorumluluk, ölçülülük, sabır,</p> <p> Dil ve Anlatım, Demokrasi ve İnsan Hakları, Bilgi ve İletişim Teknolojisi, Spor Yönetimi ve Organizasyonu dersleri ile ilişkilendirilir.</p> <p> Bu üniteye sözlü sunum, gözlem, tartışma ve öz değerlendirme formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>

ÜNİTE VI	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SPORDA SALDIRGANLIK, ŞİDDET VE TARAFTARLIK	<p>Bu ünitenin sonunda öğrenci;</p> <ol style="list-style-type: none"> Saldırganlık ve şiddet kavramını örneklerle ilişkilendirerek açıklar. Sporda taraf olma kavramının saldırganlık ve şiddet oluşumuna etkisini irdeler. Sporda saldırganlık ve şiddeti önlemeye yönelik çözüm önerileri bulur. Sporun toplumsal sapmalara etkilerini irdeler. 	<p> “HER ZAMAN ŞİDDET DEĞİL”</p> <p>Spor organizasyonlarında ortaya çıkan saldırganlık ve şiddet kavramlarıyla ilgili cd izlettirilir. Öğrencilere gözlemleri sorulur. (1. ve 2. kazanım)</p> <p> + “ DOSTLUK KAZANSIN</p> <p>Öğrencilerden sporda saldırganlık ve şiddetle ilgili 10 soruluk anket hazırlamaları istenir. Hazırlanan anket öğrenciler tarafından herhangi bir spor branşında düzenlenen maçtaki taraftarlara uygulanır. Maç izlenimleri ile anket sonuçları birleştirilerek sınıfta saldırganlık - şiddet ve toplumda sapmaları önleme üzerine beyin fırtınası yapılır. (3. ve 4. kazanım).</p>	<p>[!] Bu ünite de verilecek beceriler; Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim becerisi, araştırma-sorgulama becerisi, problem çözme becerisi, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi</p> <p>[!] Bu ünite de verilecek değerler: Bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, saygı, sevgi, sorumluluk, ölçülülük, sabır,</p> <p>[!]Gezi için gerekli izinler önceden alınmalıdır.</p> <p> Spor Psikolojisi, Dil ve Anlatım, Demokrasi ve İnsan Hakları, Bilgi ve İletişim Teknolojisi, Spor Yönetimi, Beden Eğitimi ve Spor Tarihi ve Organizasyon dersleri ile ilişkilendirilir.</p> <p> Bu ünite de sözlü sunum, tartışma, gözlem ve öz değerlendirme formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>

ÜNİTE VII	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
ENGELLİLER VE SPOR	<p>Bu ünitenin sonunda öğrenci;</p> <ol style="list-style-type: none"> Engellilik kavramını tanır. Engelli bireyler ve toplum arasındaki ilişkileri örneklendirerek açıklar. Sportif faaliyetlerin engelliler için önemi vurgular. 	<p> + “ HERKESİN BİR ENGELİ VARDIR”</p> <p>Öğrenciler gruplara ayrılır. Zihinsel Engelliler Okulu, İşitme Engelliler Okulu, Engelli Spor Okulu gibi engelli bireylere eğitim veren kurumlara geziler düzenlenir.</p> <p>Engelli ve engellilik kavramı psikolojik ve sosyolojik açıdan irdelenir. Empatik bakış açısıyla öğrencilerin gözleri bağlanarak belli bir süre istenilen bir spor branşında uygulama çalışması yapılır. Grup dinamiği içerisinde engelli kavramı açıklanır. Toplumdaki engelli bireylerin topluma kazandırılması ve engellerin ortadan kaldırılmasında sporun önemi vurgulanır. (1, 2 ve 3. kazanım).</p>	<p>[!] Bu ünite de verilecek beceriler; İletişim becerisi, araştırma-sorgulama becerisi, problem çözme becerisi, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi</p> <p>[!] Bu ünite de verilecek değerler: Bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, saygı, sevgi, sorumluluk, ölçülülük, sabır, sağlıklı olmaya önem verme, empatik bakış</p> <p> Spor Psikolojisi, Spor Kazalarından Korunma ve İlk Yardım, Dil ve Anlatım, Demokrasi ve İnsan Hakları, Spor Yönetimi ve Organizasyonu dersleri ile ilişkilendirilir.</p> <p> Bu ünite de sözlü sunum, gözlem ve tutum ölçekleri kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>

ÜNİTE VIII	KAZANIMLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ	AÇIKLAMALAR
SERBEST ZAMAN VE SPOR	<p>Bu ünitenin sonunda öğrenci;</p> <ol style="list-style-type: none"> Serbest zaman kavramını ve serbest zamanda yapılabilecek etkinlikleri araştırarak açıklar. Serbest zamanı değerlendirmede sporun önemini yorumlar. Serbest zamanı değerlendirmenin birey ve toplum açısından yararlarını analiz eder. 	<p> “KENDİNE SERBEST ZAMAN AYIR”</p> <p>Her öğrenci kendine göre serbest zaman kavramını tanımlar. Serbest zamanlarını değerlendirmenin etkilerini her öğrenci kendisine göre listeler. Bu listelerden sporla ilgili olan etkiler ayrıştırılır. Bu sporların bireye ve topluma etkilerinin önemi vurgulanır. Bireyler tek tek sevdikleri serbest zaman etkinliğinin kendilerine ve topluma faydalarını sınıfta paylaşırlar. (1, 2 ve 3. kazanım).</p>	<p>[!] Bu üniteye verilecek beceriler; Eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, iletişim becerisi, problem çözme becerisi, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi</p> <p>[!] Bu üniteye verilecek değerler: Bilimsellik, çalışkanlık, saygı, sevgi, sorumluluk, ölçülülük, sabır, sağlıklı olmaya önem verme,</p> <p> Eğitsel Oyunlar, Temel Spor Eğitimi Spor Yönetimi ve Organizasyon, Spor Tesisleri ve Malzeme Bilgisi dersleri ile ilişkilendirilir.</p> <p> Bu üniteye sözlü sunum, gözlem, tartışma ve öz değerlendirme formları kullanılarak değerlendirme yapılabilir.</p>

YARARLANILAN VE YARARLANILABİLECEK KAYNAKLAR

- Çobanoğlu, Yılmaz, **Spor Sosyolojisi**, Manisa: Bilim Ofset, 1996.
- Demirel, Özcan, **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı**, Ankara: Pegema Yayıncılık, 1999.
- Demirel, Özcan, **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara: Pegema Yayıncılık, 1999.
- Erdemli, Atilla, **İnsan, Spor ve Olimpizm**, İstanbul: Sarmal Yayınevi, 1996.
- Erdemli, Atilla, **Temel Sorunlarıyla Spor Felsefesi**, E Yayınları, 2002.
- Erkal, Mustafa; Güven Özbey; Ayan, Dursun, **Sosyolojik Açıdan Spor**, Der Yayınları, 1998.
- Hesapçioğlu, Muhsin, **Öğretim İlke ve Yöntemleri**, İstanbul: Beta Basın Yayın Dağıtım, 1994.
- İşman, Aytekin; Eskicumalı, Ahmet, **Eğitimde Planlama ve Değerlendirme**, Adapazarı: Değişim Yayınları, 1999.
- İşman, Aytekin, **Ölçme ve Değerlendirme**, Adapazarı: Değişim Yayınları, 1998.
- Karasar, Niyazi, **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd, 1994.
- Küçükahmet, Leyla, **Öğretim İlke ve Yöntemleri**, İstanbul: Alkım Yayınları, 1998.
- Özden, Yüksel, **Öğrenme ve Öğretme**, Ankara: Pegema Yayıncılık, 1999.
- Sönmez, Veysel, **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı**, Ankara: Anı Yayıncılık, 2001.
- Tan, Şeref; Kayabaşı, Yücel ve Erdoğan Alaattin, **Öğretim Planlama ve Değerlendirme**, Ankara: 2002.
- Tekin, Halil, **Eğitimde Ölçme Ve Değerlendirme**, Ankara: Yargı Yayınevi, 2000.
- Tekindal, Satılmış, **Okullarda Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri**, Kocaeli: Evrim Yayınevi, 2002.
- Voigt, Dieter, **Spor Sosyolojisi**, Ankara: Alkım Yayınevi, 1998.
- Yetim, Azmi, **Sosyoloji ve Spor**, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları, 2005.